

Studiekvalitetsmeldingen 2021

Institutt for sosialantropologi

Oppfølging av Studiekvalitetsmeldingen 2020

Beskriv kort oppfølgingen av instituttets planer for 2021 fra Studiekvalitetsmeldingen 2020.

- Nordic Master in Integration and Migration med oppstart høsten 2023:
 - Et nytt masterprogram om migrasjon i samarbeid med Roskilde universitet starter opp 2023. Det er interdisiplinert og vil på SV-Fakultet (UiB) inkludere kurs fra sosialantropologi, sosiologi, sammenlignende politikk og media- og informasjonsvitenskap. Institutt for sosialantropologi leder programmet ved UiB. Vi planlegger å ta imot cirka 40 MA studenter på dette programmet. Vi regner med at de fleste av studentene vil komme særlig fra Skandinavia, men også fra resten av Europa og globalt. Programmet vil kunne ha positive ringvirkninger på instituttet og våre øvrige MA studenter ved at det vil skape en dynamisk, internasjonalt og mangfoldig studentgruppe.
- Tiltak for økt gjennomføring og minske frafall:
 - Mentorordning: Undervisningsassistentene som underviser førsteårsstudenter har også rollen som faglig mentor. De har en ekstra bevissthet rundt det å være faglige forbilder, blant annet forteller de om sine masterprosjekt i semesterstart. I tillegg er de tilgjengelige for en uformell mentorprat som studentene kan booke ved behov.
 - Tilhørighet til instituttet: Vi forsøker så langt det lar seg gjøre å timeplanlegge gruppeundervisning for alle studienivå til vårt seminarrom. Også våre studentorganisasjoner bruker seminarrom og hjørnerom på instituttet aktivt.
 - Tilgjengelig studieveileder: Studieveileder sin kontordør er åpen for studenter. Studieveileder har et tett samarbeid med studentorganisasjonene.
 - Aktive studieorganisasjoner: Instituttet bidrar og stimulerer til aktivitet i Fagutvalget og studentenes tidsskrift Kula Kula, og studentene driver Antrofredag/-mandag som er et ekstra møtepunkt på tvers av kull med fokus på fag der Fagutvalget og undervisningsassistentene inviterer til et møte i forkant av eksamen for å gi råd og “roe nervene” før eksamen. Fagutvalget arrangerer også jevnlig etnografisk film og produserer en podkast hvor de snakker med antropologer. Fagutvalget arrangerer også Antrosnakk, en ukentlig uformell antropologisk “fritidsklubb” der hvem som helst kan komme og snakke om antropologiske temaer som opptar dem.
 - Økt fokus på arbeidslivsrelevans: Instituttet har en rekke tiltak for å bevisstgjøre studentene på hvordan anvende sin antropologiske kompetanse i arbeidslivet, som alumnusportrett på hjemmesidene, sommerskole i antropologiske forskningsmetoder og jobbsøkerkurs i samarbeid med fagutvalget. Arbeidet med arbeidslivsrelevans er også et tiltak som vil ha positiv innvirkning på frafallet.
- Studentaktiv læring:

- «Skrivekollektivet» i alle obligatoriske emner, der studenter på frivillig basis kan skrive artikkelsammendrag og kommentere hverandres tekster. Det lages også begrepsoversikter i alle emner, der studentene selv legger inn aktuelle begreper i emnet og definisjonsforklaring.
- Fagfelleevaluering i SANT103: Som del av en helhetlig plan for studentaktiv læring i bachelorprogrammet har vi innført en øvelse der studentene vurderer og kommenterer hverandres obligatoriske oppgaver.
- Miniprosjekter: I SANT104 og SANT102 legges det nå opp til at studentene jobber mer prosjektorientert i arbeidsgruppene. Studentene velger seg ut eksempler, temaer og fenomener fra samfunnet eller media og jobber med å knytte de faglige perspektivene fra pensum opp til disse. Disse prosjektene kan inneholde små feltarbeidsøvelser og vi legger opp til at studentene kan ta i bruk et vidt spekter av presentasjonsformer utover det rene akademiske essay.
- Minifeltarbeid: Vi har videreført opplegget med minifeltarbeid på SANT100, for å gi førsteårsstudentene egne erfaringer med antropologisk metode tidlig i studieløpet og bevisstgjøre dem om fagets arbeidslivsrelevans.
- Videreføring av sommerskoleemnet SANT270 (5 sp) hvor 7 norske BA-studenter får praktisk erfaring med antropologisk metode og samarbeider tett med georgiske studenter.

Emne- og programevaluering

I det følgende gis en oversikt over sentrale punkter fra instituttets emne- og programevaluering og planer for oppfølging av disse.

Punkter fra ekstern fagfelles rapport:

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
SANT102	Positive endringer siden 2018 når det gjelder oppdatert litteratur og studentaktive læringsformer. Fagfelles vurdering er at endringene er vellykkede, men nyere litteratur om faghistorie og slektskap kan vurderes	Pensum for SANT102 er oppdatert med nyere perspektiver.
SANT103	Suksess med maskinfrie arbeidsgrupper	Øke fokus på maskinfri læring
Masterprogram i sosialantropologi	<ul style="list-style-type: none"> • Gode programsider. Arbeidslivsrelevans løftet frem • Endringer i kulldynamikk. Kull 21 mindre engasjerte enn tidligere, lavt oppmøte på undervisning • Kun kvinner 	Obligatorisk oppmøte på SANT301 og SANT302 Rekruttere mer målrettet mot mannlige studenter
Studiebarometeret	Scorer lavt på arbeidslivsrelevans.	Skal prioriteres bl.a. med opprettelse av nytt metodeemne, se side 5.

Punkter fra emneevalueringer

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
V21: SANT102	Ingen særlige endringer. Vellykket frivillig miniprojekt i arbeidsgruppe	Oppdatere pensum med litt nyere tekster
V21: SANT103	Ingen særlige endringer	Evaluere og videreutvikle fagfellekommentering
V21: SANT215	Ingen særlige endringer. Heldigitalt undervisningsopplegg med fokus på variasjon.	Ekstra viktig med god dialog mellom emneansvarlig og arbeidsgruppeledere, da emnet har to regionale bolker
V21: SANT240	Ingen egevaluering for V21	
V21: SANT260	Ingen egevaluering for V21	
V21: SANT280-14 The Anthropology of Post- Socialist Societies and Beyond	Ingen endringer. Tredje og siste gangen kurset tilbys som del av NorGePart-prosjektet	
V21: SANT660	Ingen endringer grunnet velfungerende opplegg. Heldigitale samlinger fungerte etter forholdene, men fysisk oppmøte foretrekkes	Grunnet ressursmangel (permisjon) vil emnet ikke gå i 2022, men videreføres i 2023.
Sommer 21: SANT270	Sommerskole i antropologiske forskningsmetoder. Vellykket hybridløsning med norsk delegasjon i Finnmark og georgisk i Borjomi, Georgia, grunnet Covid-19.	Enda flere verktøy til videreføring av sommerskolen i ny form og/eller opprettelse av metodeemne på BA-nivå
H21: SANT100	Lavt oppmøte på forelesning, mindre justeringer av opplegget (forelesningsrekkefølge og pensum)	Tilbake til kun fysisk undervisning
H21: SANT150	Ingen særlige endringer. Lavt oppmøte på forelesning	Tilbake til kun fysisk undervisning
H21: SANT104	Ingen særlige endringer, kun mindre justeringer	Vurdere endring av tittel
H21: SANT105	Ingen særlige endringer, kun mindre justeringer	Lav svarprosent på svarskjema for emneevaluering. Sette av tid i siste forelesning

V21: SANT290	Nytt valgemenne med 15 sp, med obligatorisk oppgaveinnlevering underveis. Fungerte fordi emneansvarlig fikk teknisk assistanse frå und.ass. og var aktivt oppsøkende selv	Infoskriv om MittUiB og undervisning er utarbeidet for gjesteemneansvarlige. Emneansvarlige for SANT290 bør ha undervist ved instituttet tidligere pga kursets omfang.
H21: SANT301	Kun mindre endringer. Lav deltakelse i undervisningen	Obligatorisk oppmøte innføres, da god forberedelse til feltarbeid er svært viktig
H21: SANT302	Litt lite tid til det seminaret der man diskuterer bruk av visuelt materiale under feltarbeid.	Sette av meir tid for å gi rom for flere praktiske øvelser, samt metodologiske, etiske og teoretiske refleksjoner knyttet til bruk av foto/filmopptak Obligatorisk oppmøte innføres, da god forberedelse til feltarbeid er svært viktig

Gjennomføringstall

I perioden 2017 til 2021 økte tallet på registrerte studenter på bachelorprogrammet fra 173 til 263, mens det har svinget mellom 32 i 2017 og 22 i 2019 på årsstudiet. Studiepoengproduksjonen per student i samme periode har også økt fra 21,8 i til 27,09 (vårsemester). Se figurer under.

Oppmøtte studenter H2017-21 BASV-SANT

Bachelorprogram i sosialantropologi	99	108	113	118	113
-------------------------------------	----	-----	-----	-----	-----

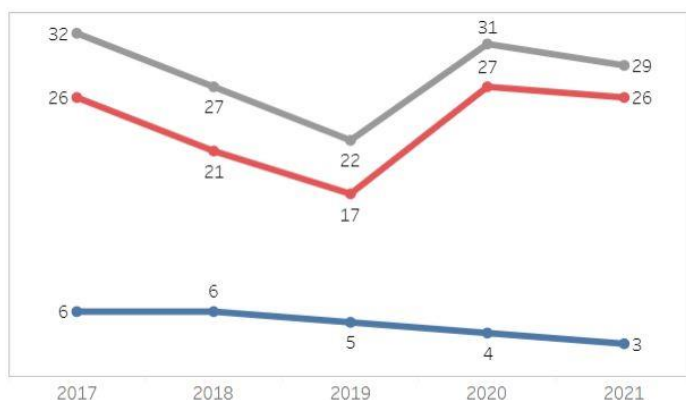
Antall studenter BASV-SANT 2017-21. Blå og rød graf viser kjønnsfordeling (blå = menn, rød = kvinner, grå = sum)

Antall studenter

Antall studenter ÅRSV-SANT 2017-21. Blå og rød graf viser kjønnsfordeling (blå = menn, rød = kvinner, grå = sum)

Antall studenter

Studiepoengproduksjon per student, vårsemester 2017-21 BASV-SANT

Bachelorprogram i sosialantropologi	21,8	18,73	22,68	25,39	27,09
-------------------------------------	------	-------	-------	-------	-------

Studiepoengproduksjon 2017-21 BASV-SANT

*Institutt for sosialantropologi	76,5	84	103,58	119,25	126,33
----------------------------------	------	----	--------	--------	--------

Når det gjelder kandidatproduksjon fra bachelorprogrammet har tallene være stabile på 20-tallet i årene frem til 2018, med merkbar økning i 2019, som tydelig fortsetter i 2020 og 2021. Se figur under. På masternivå har studenttallet holdt seg stabilt lav. Vi har dessverre ikke fått samme positive stigning som kandidatproduksjon på master- som på bachelornivå.

Kvalifikasjoner BASV-SANT (også med utveksling) 2017-21

Kvalifikasjoner og utveksling

	Antall kvalifikasjoner	Antall kvalifikasjoner med utveksling	Andel kvalifikasjoner med utveksling
2017	23	11	47.8%
2018	25	12	48.0%
2019	32	13	40.6%
2020	55	29	52.7%
2021	49	13	26.5%

Kvalifikasjoner MASV-SANT 2017-21

	Antall kvalifikasjoner
2017	7
2018	11
2019	12
2020	14
2021	11

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

- Nordic Master in Integration and Migration: se orienteering om dette nye tverrfaglige MA-programmet på side 1.
- Innføring av metodeemne: I forbindelse med instituttets arbeid med arbeidslivsrelevans og rekruttering til MA-programmet, jobber vi nå med å innføre et metodekurs som del av de valgfrie kursene studentene tar i 4. og 5. semester. Dette kurset vil være et tilbud til de som ønsker å fordype seg i antropologisk metode og vil inkludere et fokus på metodens anvendbarhet også utenfor akademien. To viktige steg i å bevisstgjøre studentene i arbeidslivsrelevans er at de får egne erfaringer, i tillegg til å eksplisitt forklare dem om hva slags kompetanse de får som antropologistudenter/antropologer: Eksempler på overførbare ferdigheter er å jobbe prosjektbasert, selvstendig og i team, tilpasningsdyktighet, se perspektiver fra ulike nivå, forme nye problemstillinger i lys av ny kunnskap. I tillegg får man spisskompetanse innenfor selvvalgt tematikk og region.
- Ellers viderefører vi praksisen med å tilby valgfrie emner i forskningsfronttrekken, Frontiers in Anthropological Research, hvor instituttets ansatte setter opp kurs som er direkte knyttet opp til deres forskningsprosjekter. Vi har i 2021 tilbydd følgende emner:

V21:

- SANT240 Poverty, Welfare and Marginalisation: An Ethnographic Approach to Modern Urban Life (15 sp)
- SANT280-14 The Frontier of Anthropological Research: The Anthropology of Post-Socialist Societies and Beyond (5 sp)

H21:

- SANT290-1 Anthropology of Technology: System, Network, Platform (15 sp)

Dimensjonering av studietilbudet

Vi har over tid hatt en markant vekst i antall aktive studenter på BA-programmet. Mens vi for eksempel høsten 2017 hadde 173 aktive studenter i programmet, hadde vi høsten 2020 hele 259 aktive studenter. I tilsvarende periode har antall ansatte i førsteamanuensis- og professorstillinger sunket fra 14,6 årsverk i 2017 til 11,4 årsverk i 2020.). Dette gir oss visse utfordringer når det gjelder undervisningsbelastning på den faste staben, men for øyeblikket lar dette seg håndtere. Det er viktig å understreke at instituttets øvrige, midlertidige stab spiller en viktig rolle i dette. Vi har ansatt flere undervisningsassistenter enn vi tidligere har hatt, og disse har gjort en uvurderlig innsats i å håndtere den store arbeidsbelastningen. En stor arbeidsinnsats for undervisningsassistentene er knyttet til kommentering av de obligatoriske oppgavene som hvert av de faste emnene har. Med økt studentmasse har dermed også denne arbeidsbelastningen økt tilsvarende. For å avlaste noe av denne belastningen, innførte vi i 2021 et forsøk med fagfellevurdering av de obligatoriske oppgavene. Dette ser ut til å ha fungert godt, og er noe vi vil prøve ut også på andre emner. Vi holder også på å ansette tre førsteamanuensiser med oppstart 2022, noe som vil bidra ytterligere til en bedre dimensjonering av studietilbudet.

Rektoratets tema

I det følgende svarer vi på temaer rektoratet har bedt om tilbakemeldinger på.

Forskningsbasert utdanning

Instituttets undervisning er tett knyttet opp til forskningsfronten og vi sørger også for at studentene får forskningserfaring i både BA og MA-programmene.

De obligatoriske emnene er organisert på en måte som ivaretar både hensynet til å gi kunnskap om faghistorie og å gi studentene kjennskap til forskningsfronten i emnets tematikk. Dette gjøres ved at vi setter inn emneansvarlige som er aktive forskere på tematikken det undervises i og ved en kontinuerlig oppdatering av pensum. Vi har i enkelte emner hatt liten grad av undervisernes egne akademiske publikasjoner på pensum, men dette er noe vi ønsker å styrke i tiden fremover. Vi tror det er viktig at studentene møter forelesere som aktive forskere og vi tror at vi på den måten vil kunne knytte emnene enda tettere opp til de ansattes forskningsprosjekter.

De valgfrie kursene som tilbys hvert semester i rekken Frontiers in Anthropological Research er eksplisitt designet for å gi studentene kjennskap til forskningsfronten innenfor de temaene det undervises i.

Studentene får også praktisk erfaring med forskningsvirksomhet gjennom flere ulike feltarbeidsøvelser på BA-programmet. Allerede på innføringsemnet SANT100 gjennomfører studentene en obligatorisk feltarbeidsøvelse, og vi utvikler også mer omfattende feltarbeidsøvelser som del av de mer tematisk spesialiserte obligatoriske emnene. Vi holder også for tiden på med planleggingen av et valgfritt metodekurs som vil ytterligere styrke tilbudet i studentenes praktiske forskningskompetanse. Instituttets sommerskole i antropologiske forskningsmetoder, SANT270, har vært et svært vellykket tiltak. Her møtes norske og georgiske studenter og utfører små feltarbeidsprosjekter sammen. Kurset gir studentene praktisk erfaring med forskningsplanlegging, gjennomføring og rapportering.

MA-programmet er organisert rundt studentenes egne forskningsprosjekter. Studentene utarbeider og planlegger et forskningsprosjekt i første semester, i andre semester gjør studentene et 6 måneders feltarbeid der de innhenter data (empiri) som skal være hovedmaterialet i masteroppgaven. Planleggingen av prosjektet inkludert utarbeiding av prosjektbeskrivelse samt selve feltarbeidet gjennomføres under veiledning, men studentene er i felten på egenhånd og får dermed praktisk erfaring med å håndtere ulike forskningsmessige utfordringer på en selvstendig måte. I de to siste semestrene av programmet skriver studentene masteroppgave der de presenterer sine empiriske funn og analyserer disse ved hjelp av teoretiske perspektiver. Gjennom MA-programmet får studentene opplæring i og erfaring med å planlegge, gjennomføre og rapportere fra relativt omfattende selvstendig forskningsprosjekt, og får på den måten kjennskap til alle fasene i forskningsprosessen.

Digital grunnkompetanse

Instituttet er usikker på i hvilken grad den digitale grunnpakken er et nyttig komplement til vårt studietilbud. Vi ser nytten av kurset DIGI100 Digital student, og DIGI101 Kilder i en digital verden er muligens et kurs vi vil kunne trekke på i forbindelse med SANT150. DIGI113 GDPR og personvern ville kunne være aktuelt for våre MA-studenter. Vi undres imidlertid over at den digitale grunnpakken i liten grad har blitt utviklet i samarbeid med instituttet. Vi ser at instituttet kunne ha bidratt med nyttige perspektiver i enkelte av grunnpakkens emner, men når dette ikke har skjedd, har kursene nok mistet noe av sin potensielle relevans for våre studenter.

Lektorutdanningen (hvis relevant)

Ikke relevant

Oppfylging av bachelorplasser

De siste årene har det vært vanlig med overbooking i opptaket til årsstudier, bachelorprogram og 5-årige masterprogram, med målsetting om å fylle studie plassene på programmene etter to semester.

- *Hvilke erfaringer har instituttet gjort seg når det gjelder forholdet mellom antall studenter og antall studie plasser?*

Det er svært merkbart for instituttet om det blir overbooket i for stor grad. Høsten 2020 er et godt eksempel på dette. Vi fikk ressursproblemer da vårt ønske om 100 oppmøtte nye bachelorstudenter og 25 oppmøtte nye årsstudenter ikke ble imøtekommet. Vi bruker mye ressurser på undervisningsassistenter og ble nødt til å ansette en ekstra i siste liten, for å kunne tilby nok arbeidsgrupper og oppfølging for studentene. Å ta imot 20+ ekstra studenter genererer mange ekstra henvendelser både til undervisningsassistenter, studie veileder og emneansvarlige.

- *Går overbookingen på bekostning av studiekvalitet, læringsmiljø eller tid til forskning og prosjektsøknader?*

Det går helt klart utover studiekvaliteten og ressursbruken å ta opp for mange umotiverte studenter. Sosialantropologi tiltrekker seg en del studenter som ikke kommer inn andre steder, og som ikke har særlig innsikt i hva disiplinen dreier seg om på universitetsnivå.

- *Ønsker instituttet at praksis knyttet til overbooking endres?*

Vårt ønske på sikt er å ikke overbooke for å 1) ivareta de som begynner på en tilfredsstillende måte, og 2) øke det faglige nivået på nye studenter. 100 nye (oppmøtte) studenter på

bachelorprogrammet, og 25 på årsstudiet, anser vi som ideelt måltall for å oppnå dette ut ifra de ressursene vi har.

Økning av andelen masterstudenter

Vi har over tid hatt en noe sviktende rekruttering av kvalifiserte søkere til masterprogrammet. Dette er noe vi ønsker å jobbe med i tiden fremover, og vi tror følgende tiltak kan være nyttige:

- Prosjektpresentasjon for BA-studenter på siste semester: Her er målet å presentere instituttets forskningsprosjekter for BA-studentene og gjennom det gi konkrete tips til hva studentene kan skrive masterprosjekter om.
- Målrettet markedsføring av programmet: Vi ser på mulighetene for å målrette for eksempel reklamekampanjer mot søkere som søker seg inn på faglig sterke antropologiprogrammer med høyere opptakskrav.
- Vi har en pågående diskusjon på instituttet om vi skal legge om til engelskspråklig undervisning på MA-programmet. En slik omlegging har både fordeler og ulemper. Vi vil kunne rekruttere internasjonalt, noe som vil kunne øke antallet søkere, men vil også kunne skape en utfordring med tanke på forholdet mellom søkere og de som faktisk møter til studiestart. En økning av antall søkere vil heve karakterkravet for opptak, noe som vil kunne medføre at vi vil få sterkere studenter. Samtidig vil en slik omlegging ha potensielle konsekvenser for programmets arbeidslivsrelevans. Det er, med fagets allerede omfattende faglitteratur på engelsk, en utfordring knyttet til studentenes norsk-språklige fagkompetanse. Det å kunne gjøre seg forstått på norsk, kunne bruke norske fagbegreper og i det hele tatt snakke og ikke minst skrive faglig på norsk, er en svært viktig kompetanse når studentene skal søke arbeid etter endt MA. Med omlegging til engelsk MA-program i Oslo, vil muligens et tilbud om et norskspråklig program ved UiB være en nisje instituttet kan utnytte i rekrutteringsøyemed.
- Vi rekrutterer stort sett studenter som bakgrunn i BA i sosialantropologi. I en tid der tverrfaglighet vektlegges stadig mer, vurderer vi det som interessant å se på i hvilken grad kvalifikasjonskravene er til hinder for å ta inn ellers gode studenter med noe andre bakgrunner.
- Arbeidslivsrelevans er noe studentene etterspør mer fokus på, blant annet gjennom Studiebarometeret. Spørreundersøkelser vi har gjennomført viser også at mangelen på kunnskap om hva studentene kan bruke sosialantropologi til i arbeidslivet er en grunn til at mange velger et annet masterprogram enn vårt. Høsten 2021 ble det nedsatt en komité som blant annet kartla hva vi vet om antropologisk kompetanse i arbeidslivet utenfor academia, så på hvordan vi kan imøtekomme føringer om arbeidslivsrelevans fra nasjonalt og universitetsnivå, samt aktuelle tiltak for å øke kunnskapen blant studentene våre.